lapset yksin ja mennä työhön hankkimaan lapsille leipää.

Voi tätä työläisnaisen kohtaloa. Kuinka moninkertaisesti pitääkään sinun kärsiä.... synnyttää, kasvattaa, huolehtia toimeentulosta, tehdä työtä yötä päivää, kärsiä sitä häpeää, että olet hylljätty, kärsiä pikkumaisten ihmisten irvistelyä taloudellisen puutteen lisäksi. Kaikkea tätä saa heikko työläisäiti yksinään kärsiä ja torjua. Olen kykenemätön kynällä kuvaamaan niitä kärsimyksiä, mitä tämäkin äiti on saanut kärsiä ja kuinka hän nyt kaiholla kaipaa lapsiaan, siihen lisäksi painaen se kauhea kuolemantapaus, joka lapset häneltä riisti.

Mutta tuskinpa isä tuntenee vähäistäkään niistä kärsimyksistä, tunteneeko edes myötätuntoa äitiparkaa kohtaan.

Tämäkin tapaus osottaa meille naisille selvästi sen tosiasian, että meidän on itse lähdettävä taisteluun vaatimaan taloudellista turvaa lapsillemme ja itsellemme.

Osasto perusti ihanneliiton nuorisoa varten. Lähettäkää vanhemmat isommat lapsenne haalille aina sunnuntaina aamulla. Ihanneliiton kokous alkaa kello 10 ja päättyy kello 12. Ei tietysti näin pienessä ajassa keritä kerrallaan kovin suuria oppimaan, mutta se mitä siellä opitaan, on sellaista opetusta, jota ei muualla saa ja joka on välttämättömän tärkeätä työläislapsille.

Teille lapset, sanon, että tulkaa ja tuokaa toisia lapsia mukananne. Täst'edes tulee siellä opetus olemaan vaihtelevampaa kuin ennen. Kaikki lapset ovat tervetulleita.

RISTIINA-TÄTI.

WINLOCK, WASH.

Maan poveen kätkettiin toverien Ulla ja Otto Paanasen pieni tytär Saimi, t. k. 6 p. Pitkät eivät olleet elonpäivät tällä pienellä toverittarella, ainoastaan kuukauden päivät vain eli, vaan jo silläkin ajalla ehti hän kärsiä osansa työläisten kärsimyksistä. Toveri Anger haudan reunalla valituin sanoin muistutti tilaisuuteen saapuneille, että paremmat olet saadaan vasta yhteistoiminnan kautta. Hauta oli kaivettu omalle maalle, pikku veikon Olavin viereen, joka haudattiin kuukausi sitten. Vielä Mrs. Alma Alkio lausui tilaisuutta varten sepittämänsä runon ja sitten laulettiin "Tuuti lasta tuonelahan", jonka jälkeen hauta luotiin umpeen ja Mrs. Ursin istutti muistoksi haudalle valkoisen ruusun.

Mitäs tykkäätte Toverittaresta? kysäsin eräältä misikseltä, joka tilasi lehden ensikerran puoleksi vuodeksi.

— Oikein hyvää ja kaksitoistavuotias tyttärenikin on sen avulla oppinut näin lyhyessä ajassa lukemaan aivan selvästi suomenkieltä.

Nyt se ennustus toteutuu! Ensikuun ensimäisen päivän illalla näytellään s. s. osaston toimesta K. Y. haalilla näytöskappale, joka on hyvin huvittava ja panee muistelemaan niitä entisiä aikoja, jolloin ne kosijat kurkistelivat ovesta ja akkunasta ja yhtäkaikki kun on leski, niin on tyydyttävä rengin tarjoukseen. Näytöskappaleen lisäksi on ohjelmassa vielä runoja, laulua ja loput saatte arvata, jos jalassanne on keveät kengät. Sisäänpääsy on 20 senttiä.

Osastomme puolivuosikokouksessa toimihenkilöitä valittessa katsott'in parhaaksi, että ei valita Toverittarelle virallista kirjeenvaihtajaa, vaan annetaan vapaus kaikille kirjoitella, ken haluaa ja kellä on aikaa. Mutta näyttää siltä kuin halut ja asiat olisi v'enyt tämä kärsimysten kevät. Osastossa on naisia lähes kymmenkunta ja ulkopuolella työväenliikkeelle myötätuntoisia melkoinen joukko, että heilläkin luulisi olevan jotain sanomista. Koettakaapas Winlockin naiset näyttää suurelle Toverittaren lukijakunnalle, että mukana mekin olemme.

ERÄS.

MONESSEN, PA.

Sananrieskaa on saatu nauttia koko paljon viime aikoina, siliä idänpiirin luennoitsija E. Parras on luennoinut T. Y. talolla parin viikon ajan yhteensä, tosin kahdessa otteessa, ollen välillä naapuriosastossa. Luennot ovatkin selviä ja perusteellisia ja samalla hyvin ymmärrettäviä kaikille.

Olipa väittelykin järjestetty agitatsionikomitean toimesta Parraksen ja "radikaaliryhmän" luennoitsijan A. Öhrin kesken. Tämä väittely toi esiin sen asian, että näillä vallankumouksellisimmiksi itseään luulottevilla ei ole itse asiassa mitään asiallista takanaan ei sen enempää kuin mitä heistä on jo sanottukin, että paljon tohinaa, vähän asiaa. Siitä päässivät nyt vakuutetuksi sekin joukko, joka on ollut siinä kahden vaiheella.

Ihanneliitto on päättänyt lähettää joukkokuvansa lasten kevätjulkaisuun jos se siihen vielä ehtii. Lapsia onkin nyt kuvassa paljon enempi kuin oli vuosi sitten, joka kuva julkasitiin **Lasten Keväässä** myöskin. Nykyisessä kuvassa on kai se'tsemänkymmentä lasta. Samalla päätettiin, että tilataan **Lasten Kevättä** sata kappaletta myytäväksi.

Joitakin Toverittaren tilauksia on katkennut tässä kuussa huolimatta siitä vaikka on koetettu saada uudistuksia. Mutta sen sijaan on saatu melkein saman verran uusia tilaajia ja yhä tulee ja ehkä tässä taas pannaan pieni ryntäys toimeen kun päästään vähän pitemmälle.

Raivaajan ja Työmiehen tilausryntäys onkin jo hyvällä alulla, koska osaston kokouksessa lupautui Työmiehelle tilauksia hankkimaan 24 henkilöä ja Raivaajalle 14 henkilöä ja paljon lisää vielä kuuluu tulevan, josta sopii ilmottaa kirjallisuuskomitealle.

Ikuinen kaupunkiko tästä Monessenista nyt kuuluu tulevan? Ei tule, mutta sen nimellinen kappale näytellään T. Y. talolla huhtik .15 p. Se on jotain suurenmoista taasen. Jokainen lienee kuullut puhuttavan ja moni on lukenut Hall Cainen kirjoittaman nomaanin, josta tämä kappale on näyttämölle muodostettu. Kannattaa silloin sankoin joukoin täyttää T. Y. talo ääriään myöten, sillä se on todella merkki-lta Monessenissa.

Siis muistakaa, että se on 15 p. huhtikuuta kun Ikuinen kaupunki näytellään.

SERY MOPPELIN.

DE KALB, ILL.

Niin nythän ne olleet ja menneet ne naisten päivä juhlatkin. Yleisöäkin oli saapunut juhlaamme kohtalaisesti, vaan ei niin paljon ettei enempikin olisi voinut tulla näinkin suurella suomalaisten asutuksella, mutta kun täälläkin nämä suomalaiset jakaantuvat niin moneen eri ryhmään, että minä uskon monikaan heistä ei tiedä itsekään mihin joukkoon oikeastaan kuuluu, ja sitten nämä meidän nuoret naisemme, jotka eivät jaksa ajatella muusta kuin tanssista, jos esitetään jotain vakavampaa ohjelmaa, niin he eivät voi olla hiljaa vaan häiritsevät vakavampaakin yleisöä. Toivon että heitätte pois tuon pahan tavan.

Niin, sitten ne suuret arpajaiset, jotka on päätetty pitää 29 p. huhtik. niistä tulee ennenkuulumattoman suuret. Siellä tulee olemaan paljon arvokkaita naisten käsitöitä, joita he ovat valmistaneet koko talven, ja paljon muuta arvokasta tavaraa, joista mainitsen tuonnempana.

T. k. 19 p. esitettiin täällä s. s. osaston näytelmäseuran toimesta, **Lowellin lakko,** ja yleisöäkin oli saapunut katsomaan haalin täydeltä, joka on harvinaista täällä De Kalbissa. Näytteleminen oli yleensä tyydyttävää, josta kiitos näytelmäseuralle heidän väsymättömästä uhraantuvaisuudestaan.

Sitten kuuluu tulevan huhtikuun 2 ukkomiesten ja poikamiesten iltamat. Kuuleman mukaan niistä pitäisi tulla oikein suuret. Siellä tulee miehet esittämään ohjelmaa ja miehet keittävät kahvit ja tarjoovat myös. Sitten he hommaavat sinne suuren "bäsketin", josta he sitten kilpailevat keskenään. Niin naiset sinne sitä mennään oikein joukolla katsomaan mitä meidän miehet ovat saaneet aikaan.

Toverillisesti

MARY HILL, kirjeenvaihtaja.

EUREKA, CAL.

Tekisi taas mieleni piirustella Toverittareen, etenkin kun tuo Selmätäti on niin kiltti ja hyväksyy kirjotukseni. Ei sitä juuri paljon ole kirjottamista näin pienestä kaupungista. Nuo toverit raatavat metsissä kesät. Maksupäivän jälkeen he pistäytyvät osaston iltamissa. Sitä valittavat, että työ on kovaa ja palkat pienet, ruoka kovin huonoa. Täällä on 12 sahamyllyä, joissa on palkat $1.75 päivältä ja siitä vedetään ruokarahat(?). Tämä on alin palkka.

Naisten palkat ovat perhepalvelijoille $25—$30 kuukaudessa.

Kaupunki kasvaa hurjaa vauhtia. Automobiilejä on sadottain — kahdeksan automobiilitallia on kaupungissa. Katuvaunujakin on jo San Franciscon malliin. Viisi elävänkuvain teatteria, hinnat 10—15—20 senttiä ja näkyvät ne siilä pisnestä tekevän. Kolme naisten vaatepuotia ja joitakin kenkäkauppoja. Uusia huoneita rakennetaan oikein hurjasti. Paljon on tosin tyhjiäkin huoneita, mutta vuokrat sentään ovat entiseellään kahdestatoista viiteentoista dollariin kuukaudelta. Kirkkoja ja kapakoita on kuin rusijaisia ja yhtä paljon lääkäreitä ja lakimiehiä.

Eipä se lakimies saanut sitä kolmikorsteeni omistajan visseliä 'viksatuksi'. Pitäneekö tilata San Francicosta patenttilukko.

Osaston näytelmäseura esittää kappaleen 1 p. huhtikuuta nimeltä "Kolmiyhteys". Huhtikuun 15 p. "Ilotulitus." Molemmat kappaleet ovat arvokkaat. Tulkaa toverit metsistä sekä kaikkialta kaupungista katsomaan. Lähempi ilmotus on Toverissa.

Missä te muijat aikaanne kulutatte kun ette tule kokouksiin .Olkaa niin "viljupiiis" ja tulkaa kaikki huvitoimikunnan ja ompeluseuran kokouksiin. Kuuluuhan siihen muitakin kuin Liisi, Anna, Katri ja Lydia. Mekin pian väsymme, jos ette ala tulla. Salmi, Olga, Manda, Emma, ho, hoi! Tulkaa joka kokoukseen jos vaan suinkin voitte ja kaikki te hameväki.

KYNÄ.

CHESTER, MASS.

Arvoisa Toverittaren toimitus ja sen lukijat! Koska täältä meidän pikku kylästämme ei näy paljon muuta kuin osaston asioita ja kokouksia Raivaajassa ja Toverittaresssa, niin ajattelin piirtää täältä jotain muutakin meidän suomalaisten hommista

Meitä suomalaisia täysikasvuisia on täällä siinä sadan hengen vaiheilla, lapset siihen lisäksi. Ja onhan näissäkin vähissä suomalaisissa kaikenmielisiä, vaikka suurin osa sentään on niitä, jotka sosialismin aatetta kannattavat, vaikka eivät vielä kaikki kuulu jäseninä sosialistipuoleeseen. Siihen lienee itsekullakin omat syynsä esteenä, jotka usealtakin voivat ajan oloon poistua. "Radikaalimielisiäkin" on täällä jokunen henkilö ja kirkkokuntaan kuuluvia on joitakin perheitä, jotka aina väliin hommaavat tänne suomalaisen papin, milloin minkinlaisen, mikä kulloinkin parhaalle heistä näyttää ja on täällä päätteeksi vielä niitäkin, jotka eivät kannata mitään muuta kuin menevät toisten mukana milloin minnekin sakkiin ja seuraan.

Kivenhakkuupaikkoja täällä on kaksi. Toista runnaa yksi suomalainen, mutta toisessa on sitten useita kymmeniä osakkaita, kaikki suomalaisia. Työnteko on mennyt huonosti koko talven kummassakin paikassa siitä syystä ,kun on ollut niin kylmä ja luminen talvi ja aina kovat pakkaset ja lumipyryt ettei ole voitu edes tehdä työtä kuin pari kolme päivää viikossa. Mutta ehkä se nyt sentään alkaa ruveta paranemaan kun kevät lähenee ja kylmä rupeaa väistymään.

Kumpahan kevätauringon säteet pääsisisvät valaisemaan niidenkin pääkuoren sisälle, jotka vielä kaiket jouto- ja lepohetkensä viettävät salakapakoissa ja korttikängissä, että hekin rupeaisivat näkemään mikä heidän rauhaansa sopii.

Eikö teilläkin perheen isät olisi jotain jalompaa ja parempaa ajateltavana ja tehtävänä? Ei sillä tavalla ikinä tule nurinkurinen yhteiskunta korjatuksi. Meidän tulee kynsin hampain vastustaa kaikkea sellaista, eikä millään muotoa kannattaa. Lukekaa sosialistista kirjallisuutta silloin, kun teillä on aikaa, että tulette oikein selville siitä, mitä meidän todella pitäisi tekemän ja opettakaa lapsillennekin hyvää niin paljon kuin voitte. Se on meidän vanhempain velvollisuus, että kasvattaa ja juurruttaa hyvää lastemme hentoihin sydämiin, joihin niin helposti tarttuu sekä hyvä että paha. Emme me millään tavalla saisi olla huonona esimerkkinä lapsillemme. Heistähän juuri kasvaa se sukupolvi, josta jo toivomme paremman yhteiskunnan nousevan.

Hedelmistä puu tunnetaan, sillä huono puu kasvaa huonon hedelmän, hyvä puu hyvän hedelmän.

Tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille. Jos tämä saa tilansa lehdessä niin kirjoitan joskus toistekin.

PERHEEN ÄITI..

ASTHABULA, OHIO.

Vaikka lähdenkin ensi kertaa pappia kyytille, niin toivon, että onnistun parempain kirjoitusten puutteessa, sillä on kerrassaan harvinaista se, jos tältä paikkakunnalta näkee riviäkään tässä lehdessä, katsoen siihen kuinka runsaslukuisina me suomalaiset olemme täällä.

Kaikesta huolimatta toimii suomalainen sosialistiosasto innokkaasti. On esitetty useita näytöskappaleita, joihin on ollut runsas osanotto. 25 p. maalisk. oli kuuleman mukaan naamiohuvit s. s. osaston talolla.

Talvi täällä on yhä vielä ankara huolimatta siitä, vaikka onkin jo maaliskuu lopussa niin ei silti näytä siltä että "maaliskuu maata näyttää," kun katselee ulos. Lunta sataa tupruuttaa taivaan täydeltä tätä kirjoittaessani ja tuuli muodostaa sen korkeiksi lumikinoksiksi. Ihmeellistä ja harvinaista on myös se, että tämmöisen lumimyrskyn vallitessa salamoi ja ukkonen jyrähtelee. Niin teki maalisk. 22 päivänä 1916.

Eiköhän tämä riitäkin jo näin ensikerralla. Toiste lisää jos suvaitaan.

AAVIKKO.

WAUKEGAN, ILL.

Tervehdys Toyerittarelle ja kaikille sen lukijoille ja avustajille. Tässä vähän kerron meidän naisten toiminnasta ja ensiksi siitä naisten päivän vietosta, joka vietettiin maaliskuun 12 p. alkaen klo 2 päivällä. Ohjelma siellä oli monipuolista ja arvokasta. Oli puheita runoja, laulua sekaköörilta ja yksityisiltä. Se vaan oli ikävintä, että yleisöä oli saapunut kovin vähän. Ei ollut kahteen sataan henkeen. Olisi toivottava, että ensi naisten päivänä olisi joukkomme suurilukuisempi.

Ohjelmaa kesti kello kuuteen ja sitten pidettiin pieni illallisloma. Illalla näyteltiin näytöskappale "Kristitty", ja katsojia oli haalimme ääriään myöten täysi. Samassa tilaisuudessa jaettiin naisten päivän numeroa Toveritarta ja otettiin tilauksia Toverittarelle.

Ompeluseuran naiset toimeenpanevat suuren iltaman huhtikuulla, en päivänmäärää tiedä sanoa vielä milloin, mutta sen tiedän, että jotain suurta sitä on taasen tulossa, sillä iltamakomitea on valittu ja ohjelmaa valmistellaan parhaillaan, niin ei kai silloin malta kukaan sieltä olla poissa, joka vaan kynnelle kykenee. Katsokaa tarkemmin paikallisia ilmoituksia

Arpajaiset tulee myöskin olemaan toukokuussa. Käsitöitä valmistetaan sellaisella ahkeruudella, että oikeen se kiitoksen ansaitsee.

Ompeluseuran kokousilmotus laitetaan Toverittareen. Muistakaa nyt saapua kokoukseen. Ja te tytöt, vielä sanon teillekin, että seuratkaa alkaanne ja tulkaa ompeluseuran kokouksiin **ja tilatkaa Toveritar, siinä on paljon lukemista ja oppimista.** Ompeluseuran kokou set ovat sellaisella aikaa, että teilläkin on tilaisuus niihin päästä.

Saan suureksi iloksi ilmottaa, että maaliskuun 25 p. avattiin täällä o-